

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 29

Fylke: Sør Trøndelag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Lunsvik

Emne: Julenissen

Bygdelag: —

Oppskr. av: Isak Selvær

Gard: Selbekken

(adresse): Selbekken

G.nr. 89 Br.nr. 2-3

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. 77 år Karmann.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

På emne nr. 29.

Julenissen har vært kjent fra umindelige tider. Sagn og fortellinger om julenissen har vært overført fra det ene slektsledd til det neste. Det var i hjemmene han opptil nå først utover bygdene.

For 60-70 år siden var julenissen mere moderne og ble først da kjent på julefester, julekort, julebrev og senere på fidskrifter eller forretningsreklame.

Julenissen bringer gaver til alle i hjemmene og gaverne kan være både små og store - fra sjokolade, drops og andre godter - til ski, skøyter og spark og dukker o.l. Kleplagg brukes også i julepakken. For sit strev blir julenissen gjerne beudet og tildelt også juledram og kaker m. m.

De som tror på julenissen pleier oftest være halvveisne ungdommer både gutter og piker - helst skal de være små av vokst.

2
11
Utstyret er maske med hvitt, langt skjegg og stor nose, og rød topptue helst knokkser, rød fotsid kuffe og en lang, sterk birkestav.

En kjøper oftest maskene, men del av de andre utstyret blir gjerne raskt sammen fra møkkloftet.

En bruker julenissemaske også når en går julebukke. Det hender ofte at julebukker også deler ut julegaver.

Det er nok reknet for at den nyere julenissen er en gjenganger eller fjern etterling av den gamle nissen - tuffsen - som fikk julegraut.

En minnes også her i bygda fortellinger ifra gamle besteforeldre om at julegaver kommer på en merkelig måte i heimen.

Når barna var snille og lydige og flinke til å lese så var det god von om at det kom julegaver til dem som ingen visste hvorfra de var sendt.

J slekt med denne lerdommen var det også når bildet av hanen på første bladet i A. B. G. boken kunne verpe 5 ører og 3 ører når bokens eier var sers flink til å lese og lære.

Sensuite 12. mars 1951
Isak Selbo

5755